

Wykłady tematyczne – sem. letni 2021/2022

dla kier. Historia SSM II rok (spec. współczesne muzeum) – 30 godz.

dr Karol Kłodziński

Armia rzymska w okresie wczesnego Cesarstwa

Cesarz August był nie tylko twórcą nowego ustroju monarchicznego, zwanego pryncypatem, lecz również reformatorem armii rzymskiej. To właśnie od epoki jego rządów mamy do czynienia z zawodową armią, która – obok administracji centralnej i prowincjonalnej – stanowiła podstawowy filar funkcjonowania Imperium Romanum od I do III w. n.e. Celem wykładu nie jest szczegółowe przedstawienie przebiegu głównych bitew oraz innych działań zbrojnych, w których brali udział żołnierze rzymscy, ale omówienie funkcjonowania armii rzymskiej w szerszym aspekcie społecznym, gospodarczym i administracyjnym. W ramach wykładu zostanie omówiona zarówno organizacja armii rzymskiej (legiony, oddziały pomocnicze, flota, garnizon Rzymu, jednostki elitarne), jak i bardziej szczegółowe zagadnienia, takie jak rekrutacja, szkolenie, system awansów i nagród, życie codzienne (np. dieta). Historia armii rzymskiej to nie tylko historia jednostek wojskowych, ale również losy poszczególnych żołnierzy, których kariery oraz dokonania militarne są poświadczane w materiale epigraficznym, szczególnie bogatym w okresie pryncypatu. Dlatego na wykładzie zostaną pokazane wybrane, najbardziej interesujące inskrypcje ilustrujące kariery wojskowe.

Ks. dr hab. Grzegorz Szamocki, prof. UG

Historiografia starotestamentowa: Analiza i interpretacja wybranych tekstów

Stary Testament jest zbiorem starożytnych tekstów uznawanych za święte przez żydów i chrześcijan. Duża jego część ma charakter historiograficzny i odnosi się do tzw. pierwotnej historii Izraela. Ze względu na specyfikę tej historiografii właściwe zrozumienie jej treści domaga się stosowania odpowiednich metod analiz i interpretacji.

Przedmiotem wykładu będzie przybliżenie podstawowych zasad starotestamentowej metodologii oraz zgodna z nimi analiza i interpretacja wybranych tekstów, stanowiących części biblijnej prezentacji pierwotnej historii Izraela.

Literatura do konsultacji (oprócz fachowych komentarzy do wybranych tekstów):

Bauks, M. – Joosten, J. – Nihan, Ch., *Manuel d'exégèse de l'Ancien Testament*, Genève: Labor et Fides, 2008.

Collins, J.J., *Introduction to the Hebrew Bible*, Minneapolis, MN: Fortress Press, 2014.

Kelle, B.E. – Strawn, B.A. (red.), *The Oxford Handbook of the Historical Books of the Hebrew Bible*, New York, NY: Oxford University Press, 2020.

Rofé, A., „Properties of Biblical Historiography and Historical Thought”, *Vetus Testamentum* 66/3 (2016), 433-455.

Rzepka, B., „Pytanie o właściwą metodologię analizy narracyjnej”, *Biblica et Patristica Thoruniensia* 11/2 (2018), 147-158.

Utzschneider, U. – Nitsche, S.A., *Arbeitsbuch literaturwissenschaftliche Bibelauslegung. Eine Methodenlehre zur Exegese des Alten Testaments*, Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2014.

dla kier. HSSL II rok /spec. nauczycielska/ ; KiTHSSL I rok; KiTHSSL II rok – 30 godz.

dr Iwona Janicka

Doświadczenie epidemii na przestrzeni wieków .

Założeniem proponowanego wykładu tematycznego jest przybliżenie epidemii wybranych chorób zakaźnych jakie nękały ludzkość na przestrzeni od starożytności do czasów współczesnych, ze szczególnym naciskiem na wiek XIX. Podczas wykładów zostaną omówione najważniejsze pojęcia związane z epidemiologią, trudności w sporządzaniu statystyki epidemicznej oraz problemy z jakimi borykają się badacze tych zagadnień. Spośród wielu chorób zostaną omówione m.in. dżuma, ospa, cholera oraz podobieństwa i różnice w profilaktyce tych chorób w porównaniu do COVID-19. Zostanie po krótko pokazana ich historia, sposoby rozprzestrzeniania się, dawna profilaktyka, sposoby leczenia – zarówno te ludowe, graniczące niekiedy z absurdem, jak i naukowe. Istotnym wątkiem wykładu będzie również historia szczepionek i rozwój nauk medycznych. Cykl zamknięty zostanie rozważaniami na temat ludzkiego wymiaru epidemii i jej wpływu na życie codzienne, ludzkie zachowania, religijność, gospodarkę, a także politykę państwa. Epidemie zostaną również „odczarowane” poprzez ukazanie ich w karykaturze i żartach.

dr hab. G.Berendt, prof. UG

Historia Żydów na ziemiach polskich

Treści programowe

Problematyka wykładu:

- rozwój społeczności żydowskiej na ziemiach polskich,
- miejsce Żydów z życia społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym Polski
- czynniki warunkujące relacje między Żydami i innymi grupami polskiego społeczeństwa

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

wykorzystywana podczas zajęć:

Chodakiewicz M. J., *Żydzi i Polacy 1918-1955. Współistnienie-zagłada-komunizm*, Warszawa 2000

Jeziorski I., *Od obcości do symulakrium. Obraz Żyda w Polsce w XX wieku*, Kraków 2009

Najnowsze dzieje Żydów w Polsce. W zarysie (do 1950 roku), red. J. Tomaszewski, Warszawa 1993

Następstwa zagłady Żydów. Polska 1944-2010, red. F. Tych, M. Adamczyk-Garbowska, Lublin 2011

Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką 1939-1945. Studia i materiały, red. A. Żbikowski, Warszawa 2006

Polonsky A., *Dzieje Żydów w Polsce i Rosji*, Warszawa 2014